

fige, adelige Damer til gode, Stiftsdamerne; men hvad der gaar ud over et vist Beløb, anvendes til Pensioner og Understøttelser til Enker og faderløse, som jeg nævned. Tager man disse flere tusinde Kroner om Aaret bort, vil det ikke komme til at gaa ud over Komtesserne og Baronesserne, men over Enkerne og de faderløse, som ere dem, der faa den sidste Part. Man har jo set det nu, da der siges at være knapt med Penge i Ballø. Man er nu betænkt paa at skaffe Penge til at opføre et nyt Slot til Fornøjelse for nogle Arkitekter ved at inddrage Pensionerne til Enkerne og de faderløse; men Stiftsdamerne tager man ikke noget fra. Skattepligten vil altsaa komme til at gaa ud over Enkerne og de faderløse, og det tiltaler mig ikke. Men lad os forlade saadanne store Institutioner som Ballø, og lad os se paa de mange Hospitaler rundt omkring, hvor der er Aflyer for i høj Grad ulykkelige Mennesker. Det vil ogsaa komme til at gaa ud over dem. Der er ikke Tale om Millioner, men om Tusinder, og maaste om nogle Hundrede Kroner om Aaret i Stat; men hvert Hundrede Kroner, der paa den Maade betales i Skatteydelse til Kommunen, vil medføre, at et eller flere af de stakkels Mennesker, som ellers vilde have kunnet faa Ly og Underhold i Hospitalet, ikke faa det. Her er det, jeg siger: Jeg er ikke sikker paa, at Kommunalbestyrelserne lige over for saadanne Hospitaler og Aflyer ville være redebønde til at eftergive de kommunale Ydelser, naar det vel at mærke er fremmede usle Personer, der ikke høre til Sognet, det ellers vil komme til at gaa ud over.

Det forekommer mig som sagt, at inden denne Sag var moden, skulde man have lidt mere Overblik over, hvorom det drejer sig, og det ikke blot i den Retning, ved hvilken jeg har dvælet; og for at faa at vide, hvad det er, som vedkommende Stiftelser og Staten ville komme til at bøde til Kommunerne, men ogsaa i den anden Relation, hvilken Betydning dette vilde have for den kommunale Skatteindtægt. I Virkeligheden staar det saaledes, som den ærede Indenrigsminister ganske rigtig bemærkede, at man begyndte med at ville have en bedre Skattefordeling, men til syvende og sidst kom det Hensyn i Forgrund den at lette Byrderne og navnlig lette Byrden for Hartkornbrugerne. Det meget ærede Udvalg har anstillet nogle Beregninger, hvorefter Resultatet af dets Forslag skulde blive en Vættelse for Hartkornet af ca. 10 Kr. pr. Td. Hartkorn, ca. $\frac{1}{3}$ af de nuværende Hartkornshylder. Jeg maa ogsaa lade denne Beregning staa for det meget

ærede Udvalgs egen Regning, jeg er ikke i Stand til at kontrolere dens Rigtighed, men jeg vil forudsætte, at Udvalget har Ret deri. Men saa er derved at bemærke, denne Vættelse af 10 Kr. pr. Td. Hartkorn, som Gennemførelsen af Lovforslaget skulde medføre, vilde ingenlunde falde ligelig over det hele Land. Der vil være enkelte Kommuner, saasom der, hvor Ballø ligger, som ville skovle Penge ind og ville tjene maaste meget mere end 10 Kr. pr. Td. Hartkorn, men der vil være mange, maaste de allerfleste Kommuner i Landet, som i Virkeligheden ikke vilde have nogen nævneværdig Fordel, hverken af disse Bestemmelser om Staten og Stiftelserne eller af Bestemmelserne om Bestatningen af Aktieselskaber. Jeg kunde for den Sags Skyld gerne sige, at det samme gælder om den ny Bygningsafgift, det er saa højt forskellig, hvorledes denne ny Bygningsafgift vil falde. Der er nogle Kommuner, der ville have overmaade stor Fordel af, at man faar lagt Halvdelen af Hartkornet over paa Bygningerne, men der er andre Kommuner, hvor den hele Lovforanstaltning saa at sige slet ikke vil have nogen Betydning. Men jeg synes, at det var interessant at vide, og det forekommer mig, at for man siger: Denne Sag er færdig, nu kunne vi lade den gaa fra os med god Samvittighed — skulde Lovgivningsmagten have lidt paa det rene, hvilken Betydning disse ny Foranstaltninger ville have, ikke blot lige over for dem, man tager det fra, men ogsaa lige over for Kommunerne, som man vil give noget. Jeg kunde i Grunden have lyst til at udtale noget om Bygningsafgiften, men jeg antager at den saa vi Lejlighed til at tale om et andet Aar, og jeg skal derfor ikke opholde Sagen længere.

M. Madsen: Jeg skal ogsaa med et Par Ord vende tilbage til Bygningsafgiften, som der i Dag er rørt ved igen. Jeg gentager, hvad der er sagt saa tit, at jeg ikke kan se, at der er nogen anden Vej end den anviste, i alt Fald i Princippet, til at skabe Retfærdighed i Bestatningen af faste Ejendomme, naar man ikke vil gaa den. Jeg hørte nok, at det ærede Medlem fra Fredensborg (S. Hage) gjorde et saa voldsomt Angreb paa Sagen, at man næsten kunde sige: „Die ganze Armee auf einmal ruiniert“, men jeg tror ikke, at det just gaar saa slemt til, og naar det ærede Medlem paapegede, hvorledes en hel Del kunde unddrage sig denne Bestatning, saa forekommer det mig slet ikke at være noget Bevis for dens